

Informatie voor nabestaanden

Het overlijden van een familielid of een naaste is een aangrijpende gebeurtenis. Als iemand in het ziekenhuis overlijdt, moet een aantal zaken geregeld worden. Graag willen we u hiermee helpen. In deze brochure geven we u daarom informatie over enkele praktische zaken die in de eerste uren na het overlijden van een persoon belangrijk zijn. Denk hierbij aan de verzorging van de overledene, de wijze waarop deze zorg plaatsvindt en wie deze zorg betaalt. Wij wensen u veel sterkte in deze periode.

Mortuarium

Het Groene Hart Ziekenhuis (GHZ) beschikt over een mortuarium. Hier wordt de overledene naar overgebracht nadat de nabestaanden afscheid hebben genomen op de verpleegafdeling. Het beheer van het mortuarium berust bij Cura Mortu Orum Mortuariabeheer B.V. (CMO), een gespecialiseerde mortuariumbeheerder. De mortuariumbeheerder neemt 24 uur per dag voor het ziekenhuis de verzorging van overleden patiënten op zich.

De beheerder:

- voert voor het ziekenhuis een deel van de noodzakelijke handelingen uit,
- zal altijd uiterlijk drie uur na overlijden het lichaam respectvol koelen,
- kan desgewenst aanvullend wenselijke zorg verlenen.

Let op!

Wenst u geen gebruik te maken van onze mortuariumfaciliteiten en –diensten (waaronder de verplichte koeling), neem dan direct contact op met uw eigen uitvaartverzorger. Deze dient dan bij eerste gelegenheid én indien mogelijk binnen drie uur na het moment van overlijden, het lichaam over te brengen. De overdracht van

de overledene vindt, conform protocol van het ziekenhuis, altijd plaats via het mortuarium.

Neutrale opstelling

Zowel de verpleegkundige als de mortuariumbeheerder zal zich neutraal opstellen. Zij kunnen en mogen u niet adviseren over de keuze van een uitvaartverzorger.

Indien de overledene beschikt over een uitvaarverzekering, dan kunt u contact opnemen met de betreffende uitvaartverzekeraar of uitvaartverzorger die de verdere afstemming met het mortuarium bespreekt en verzorgt. Indien dit niet aanwezig is, dient u zelf een uitvaartondernemer in te schakelen voor de verdere zorg voor de overledene, het eventuele overbrengen naar een andere plaats en het organiseren van de uitvaart.

Persoonlijke bezittingen

Mocht u niet in de gelegenheid zijn geweest om afscheid te nemen op de verpleegafdeling dan geeft de verpleging de persoonlijke bezittingen van de overledene in bewaring bij het mortuarium. U kunt de bezittingen daar ophalen. Om misverstanden of zoekraken te voorkomen is het verstandig dit zo snel mogelijk te doen. Wij raden u aan om te controleren of alle bezittingen zijn meegenomen. Mocht er iets achtergebleven zijn, dan vragen wij u dit zo snel mogelijk door te geven aan het mortuarium.

1. Noodzakelijke zorg na overlijden

Als een patiënt in het ziekenhuis overlijdt, zal het ziekenhuis zorgdragen voor de noodzakelijke handelingen. Deze handelingen, zoals verwijderen van infuuslijnen/katheters en sluiten van

openingen/incisies, vinden plaats op de verpleegafdeling of in het mortuarium van het ziekenhuis. Voor een overzicht van noodzakelijke handelingen, verwijzen we graag naar:

<http://verenigingvanmortuariumbeheerders.nl/#QandA>.

De behandelend arts kan u vragen of orgaandonatie plaats kan vinden en/of wij obductie mogen doen op de overledene. Obductie noemen we ook wel autopsie, sectie of postmortaal onderzoek. Door uw verdriet of andere emoties kan het voor u moeilijk zijn om hierover na te denken. Toch is dit belangrijk. Uiteraard kunnen de arts of verpleegkundige u van meer informatie voorzien. Dit kan u helpen bij uw beslissing om wel of geen toestemming te geven. De (voorbereiding op) obductie en/of orgaandonatie vindt binnen 24 uur plaats.

Kosten

Uitvoering van de noodzakelijke handelingen komt voor rekening van het ziekenhuis. Het is onderdeel van de verleende medische specialistische zorg.

2. Respectvol gekoeld bewaren van de overledene

Zoals de Nederlandse wetgeving voorschrijft, zal de mortuariumbeheerder na de uitvoering van de noodzakelijke handelingen (maar uiterlijk drie uur na overlijden) het lichaam van de overledene respectvol koelen in het mortuarium. Deze zorg is dus verplicht, maar zeker ook noodzakelijk om het lichaam te conserveren. Het wordt voortgezet totdat u of uw uitvaartverzorger besproken heeft wat er in de voorbereiding op de uitvaart verder moet gebeuren.

Kosten

De kosten voor het gekoeld bewaren vallen niet onder de ziekenhuiszorg en worden niet door de zorgverzekering vergoed. Deze kosten komen voor rekening van de nabestaanden. Voor het tarief van het mortuarium en de koeling (voor de periode van 3 tot 24 uur na het overlijden) verwijzen we graag naar www.ghz.nl/mortuarium of

naar de website van de mortuariumbeheerder van het ziekenhuis: www.curamortuorum.nl/tarieven.

De factuur voor de koeling kan desgewenst aan uw uitvaartverzorger worden gestuurd. Hebt u vragen over deze factuur, dan raden wij u aan hierover rechtstreeks contact op te nemen met uw uitvaartverzorger.

3. Wenselijke zorg voor de overledene

Het ziekenhuis en de mortuariumbeheerder bieden u de mogelijkheid om de overledene verder te verzorgen en te kleden. U kunt bij deze wenselijke verzorging aanwezig zijn en/of deze zorg zelf uitvoeren. Uiteraard wordt u hierbij begeleid door een mortuariummedewerker. U kunt de wenselijke zorg ook laten verrichten door uw eigen uitvaartverzorger. Ook dan kan dit plaatsvinden in het mortuarium van het ziekenhuis.

Onder de geboden wenselijke zorg valt onder andere:

- Wassen van de overledene;
- Eventueel scheren en verzorging van handen en nagels;
- Kleden van de overledene;
- Verwijderen van geïmplanteerde hulpmiddelen als pacemaker, ICD of medicijnpomp;
- Gebruik van de faciliteiten voor rituele bewassing of lichte balseming (thanatopraxie),
- Rouwbezoek in het mortuarium (in overleg met de beheerder).

Deze wenselijke zorg valt niet onder de eerdergenoemde 'noodzakelijke zorg' en wordt alleen verleend als u daar een duidelijke schriftelijke opdracht voor geeft. De verpleegkundige of de mortuariumbeheerder heeft hiervoor een opdrachtformulier beschikbaar.

Kosten

De kosten van wenselijke zorg zijn voor rekening van de nabestaanden. Voor de tarieven verwijzen we graag naar www.ghz.nl/mortuarium of naar de website

van de mortuariumbeheerder van het ziekenhuis: www.curamortuorum.nl/tarieven. De factuur voor deze wenselijke zorg kan desgewenst aan uw uitvaartverzorgers worden gestuurd. De benodigde gegevens vult u in op het opdrachtformulier. Hebt u vragen over deze factuur, dan raden wij u aan hierover rechtstreeks contact op te nemen met uw uitvaartverzorgers.

Vragen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Stel deze dan gerust aan de arts, verpleegkundige of uitvaartverzorgers. Voor meer algemene informatie verwijzen we u daarnaast naar www.ghz.nl/mortuarium of www.verenigingvanmortuariumbeheerders.nl.

Colofon

uitgave : Groene Hart Ziekenhuis, Gouda
productie : Marketing & Communicatie
augustus 2018
02.07.108